

כתבה 3 בסידרה על המתרחש ברשות הנמלים הביקורת משתוללת

טרה בגילוי איסורים וליקויים חמורים בנהלת, על מנת להגיע לניהול תקין והוגן של גוף ציבורי גדול כמו רשות הנמלים. "תוך כדי הסיוע ושיתוף הפעולה עם חוקרי המיטרה, נאלצתי לחשוף את עצמי לסיכונים אישיים גדולים. להזמין לי ביתי ולהקליט קבלן אשר קיים יחסים אישיים קרובים עם בעלי תפקידים בכירים ברשות."

ביקור לילה

בחברת הארוסה

מעשה היו אלה חוקרי מחלקת ההונאות במטה הארצי של מיטרה ישראל שפנו אל רמי לוי. הם ידעו כי הוא נמצא ביחסי ידידות עם קבלן חשמל מסוים, שביצע כמה עבודות עבור רשות הנמלים.

אותו קבלן, תושב כפר-סבא, היה מקור רב לראש אגף הבינוי בחטיבת ההנדסה של רשות הנמלים, יעקב עינבר. כשהשי תחרר מהצבא הוא קיבל עבודות חשמל בחדר המחשב של הרשות, בהיקף של כ-40 אלף ל"י. היה לו אישור לביצוע עבודות בהיקף של 3 מיליון ל"י.

הנה, באחד הימים, עמדה הרשות לפרסם מיכרו על ביצוע עבודות חשמל בנמל אשדוד, בהיקף של כ-10 מיליון ל"י. אותו קבלן החל להסתובב במישרי הר

רשות, סיפר שם לעובדים כי ביקשו ממנו שישג אישור לביצוע עבודות בהיקף של 10 מיליון ל"י, כדי שיוכל להשתתף במיכרו.

האיש התקשר עם חברה קבלנית, שיביצע בעבר עבודות עבור מיטרה-ביטחון ושהיה לה אישור לביצוע עבודות בהיקף של 7 מיליון ל"י. חברה זו כתבה לרשות שהיא עומדת להשתתף במיכרו יחד עם אותו קבלן, כשסכום האישורים שביניהם מגיע ל-10 מיליון ל"י. ראש אגף הבינוי אישר שותפות מוזרה זו ל-מיכרו.

אלא שאותו קבלן לא נצר את פיו. ימים רבים לפני שנשלחו פרטי המיכרו לאותם שביקשו להשתתף בו, הוא התרברב שכל הפרטים כבר בידי. בין השאר הוא השיע דברים אלה באוזני רמי לוי.

באותה תקופה חקרו אנשי המיטרה את רמי לוי בקשר לפרויקט המסוף שבנתה הרשות בנחל צין בערבה. הם שמעו מספר על הקשרים המוזרים שבין אותו קבלן לעבודות חשמל לבין ראש אגף הבינוי. הם ביקשו הוכחה לדברים שסיפר להם. לצורך זה ביקשו ממנו להקליט את הקבלן.

המיטרה היא שציידה את רמי לוי במקלט. הוא הזמין לביתו את קבלן עבודות החשמל. זה חזר בפניו על הדברים שסיפר לו קודם לכן, ואף נתן להבין שתמורת העבודות הגדולות שהוא מקבל

ברשות הוא נותן טובות הנאה לכירי הרשות. כך, למשל, סיפר על מכשיר טלוויזיה שהוא עומד לתת במתנה ליעקב עינבר. הדברים הוקלטו וגמסרו לחוקרי המיטרה.

בעיקבות ההקלטה שמו חוקרי המיטרה מעקב על ביתו של עינבר, ואומנם באחד הימים הופיע הקבלן בביתו של

מבקר יעקב אישפוז במקום עבודתו

עינבר, כשבדו אריזה של מכשיר טלוויזיה מיטלטל. אולם להפתעת השוטרים, שפצרו את הקבלן כשיצא מביתו של עינבר, היה מכשיר הטלוויזיה בידו. בחקירה סיפר עינבר כי הקבלן היה פיקוד בצה"ל, וכי בא לביתו כדי להציג בפניו את ארוסתו. בשעה אחת בלילה הוא הוציא את מכשיר הטלוויזיה. אמרתי לו שיראלי לקחת את המכשיר עימו ושעבודות ברשות הנמלים כבר לא יקבלו, טען עינבר. במיטרה העלו את החשד, כי לעינבר היה מידע על המארב המיטרה שרתי שהוצב בפתח ביתו.

כאשר נחקר הקבלן במיטרה, הוא הכיר חיש תחילה כי התכוון להעניק לעינבר טובת-הנאה. אולם אז הושמעה בפניו הרקלטה שהקליט רמי לוי. נראה כי היא שיכנעה את הקבלן לדבר. אבל הוא דיבר לא רק במיטרה. הוא רץ לידידיו בהנהלת רשות הנמלים גילה להם כי עובד הרשות, רמי לוי, שיתף פעולה עם מיטרה והקליט אותו בסתר.

ב-14 באוקטובר השנה הוזמן רמי לוי למיטרה מהנדס הראשי. זה הודיע לו, לדבריו, כי מאחר שאת התפקיד שהוא ממלא כממונה על מעקב ובקרה, יכולה למלא גם פקידה ואין צורך במהנדס לשם כך. אין הוא רואה כל סיבה מדוע ימשיך להעסיק אותו בתפקיד הזה. המהנדס איתן כהן הודיע לרמי לוי, כי הוא נותן הוראה לאגף-כוח-אדם של הרשות להפסיק את החוזה האישי המיוחד עימו ולפטר אותו מעבודתו. איתן כהן לא הזכיר אפילו במילה אחת את יש קשר בין פיטוריו הפינתאומיים של לוי לבין הגילוי על שיתוף הפעולה שלו עם המיטרה.

קבל רמי לוי במיכתבו לשר-התחבורה: רמי: "האם זה גמולו של עובד הגוף ומסור, החושף ומסכן את עצמו (ועל זה יעידו חוקרי המיטרה ואנשי הביקורת הפנימית ברשות הנמלים) למען הוצאת הצדק לאור? הכיצי ייתכן שאנשים החו שודים במעילה והנחקרים על-ידי המיטרה באופן סדיר יתנכלו לעובדים מסוים רים, העושים מלאכתם ביושר?" ומה קרה לאותו קבלן עבודת-החשמל? לטענת לוי במיכתבו לחיים לנדאו: "הוא ממשיך לבצע עבודות עבור הרשות בנמל חיפה, וגם גובה תשלומים מגוונים עבור העבודות שהוא מבצע, למרות טענותי שתשלומים אלה בלתי מוצדקים."

המהנדס שאישר תשלומים אלה והוא שם עליידי המיטרה נשלח בינתיים על-ידי רשות הנמלים לפנסיה מוקדמת.

המהנדס

שנוטרל

עד לסיום עבודתו, בחודש אפריל 1980, מנוטרל למעשה המהנדס רמי לוי ברשות הנמלים. הוא מבצע את עבודתו השוטפת, מסיים עבודות שהחל בהן לפני שפוטר. אין מטילים עליו משימות חדשות. אין מזמינים אותו לשיבות. אין משתפים אותו בדיונים.

שר-התחבורה חיים לנדאו, אליו פנה לוי, התרשם אומנם מטיעונו. גם הוא לא סבר שמגיע לעובד עונש על שיתוף פעולה עם המיטרה. הוא פנה להנהלת הרשות בבקשה להחזיר את רמי לוי לעבודתו.

אבל בקשתו של השר בעניין זה זכו לאותו יחס שבו זכו בקשותיו האחרות. חיים לנדאו אינו רוצה צרות. הוא מגסה להגיע להסכם עם רשות הנמלים, כדי שלא יתעוררו בעיות בתחום הנתון לאחר ריתוח. מסיבה זו הוא הסכים לתביעת הנהלת הרשות, לנטרל את יחידת הביקורת הפנימית. בתמורה הוא תבע להחזיר לוי לעבודה את כל המבקרים בתוך הרשות, שכתוצאה מביקורתם הושעו או פוטרו מעבודתם.

הנהלת הרשות אינה ששה לעשות זאת. לאנשי יש השקפה מיוחדת על תפקידיה של הביקורת. לדעתם לא הוקמה יחידת ביקורת-פנימית בתור תאגיד ממלכתי כדי לחשוף שחיתויות או לגלות מעשי הונאה ותרמית. זה תפקידם של המיטרה ושל מבקר המדינה. יחידת הביקורת הפנימית, על פי הגדרתה, היא מכשיר בידי המבכר להנהלת הרשות, כדי לגלות ליקויים ב"תפקוד, ולהעביר רק אליו את מימצאיה. הוא שיחליט מה לעשות בהם.

יחידת הביקורת הפנימית ברשות הנמלים לא תפקדה כפי שציפו ממנה. לפי הגדרת ראשי הרשות, החלה "הביקורת משתוללת". אנשי החלו לחפש ליקויים ומעשי שחיתות בכל תחום, ובמיוחד באגף הבינוי. גרמו לאווירה עכורה ולמצב שבו אין העובדים מסוגלים עוד לתפקד. על שיתוף הפעולה שלה עם המיטרה נענשה כל יחידת הביקורת הפנימית, ונוטרל רלה. ועדת-ביקורת המורכבת מחברי מר עצת רשות הנמלים היא הבודקת עתה את הפרוייקטים שביקשה יחידת הביקורת הפנימית לברוק. קל לשער גם מה יהיו מימצאיה.

בינתיים הגיעה הפרשה עד לוועדת את כלכלה של הכנסת, שעמדה לברוק את העימות חסר התקדים בין הנהלת רשות הנמלים לבין יחידת הביקורת הפנימית בה, ובין המהנדסים שהתריעו על חשד של מעשי שחיתות. הוועדה ביקשה לשמוע את דעתו של המבקר הפנימי של הרשות. יואב יסעור.

אלא שיואב יסעור אינו יכול להעיד בפני הוועדה. לפני כשבועיים, בעיקבות ההתפתחויות הדramטיות בהנהלת הרשות, הוא לקה בליבו ואושפז בבית-החולים רמ"ם בחיפה. יסעור, שעבד לפני כשלוש שנים ניתוח ראש מסוכן, ושנאלץ להתיימר גם עם טרגדיה אישית אחרי שאשתו נפטרה לפתע ממחלה מארת, ייאלץ להיות מאושפז, ככל הנראה, עוד כשבועיים ב"מחלקה הקרדיולוגית בבית-החולים רמ"ם. אחר כך ייצא החלים בבית-הבראה. יעברו כמה שבועות עד שרופאיו יתירו לו להעיד בפני ועדת הכלכלה של הכנסת. בינתיים, חוגגת הנהלת רשות הנמלים את ניצחונה על "הביקורת משתוללת". מנכ"לה, איזי רהב, יכול להצהיר שבשני עות-ירצון עצמית בפני אמצעי-התיקשות: "יש אצלנו ברשות חדשות למכביר. אלא שאלה הן חדשות חיוניות. אין אלה חדשות מהסוג העושה כותרות!"

רשות הנמלים ביטוראל

המשרד הראשי

מספרנו: **תל אביב** כ"ה בתשרי תשמ"ט
16 באוקטובר 1979

אל: מר רחמים לוי -
באמצעות המהנדס הראשי.

הנדון: הפסקת שירות -
הודעה מיוחדת

בהמשך לשיחתנו מ-15.10.79 ובהתבסס על סעיף 11 ב' מהחוק האושי המיוחד מיום 15/2/79 הריננו להודיע על הפסקת שירותך ברשות הנמלים החל ב-15/4/80.

עד למועד האמור יהיה עליך לנצל את עלוה יתרת החופשה השנתית שתעמרו לזכותך, מועדי יציאתך לחופשה יתואמו עם הממונים עליך.

במידה ותמצא מקום עבודה אחר ותחיה מעוניין בניתוק הקשר (ללא תשלום) לפני תום 6 החודשים לא תהיה מצידנו מניעה לכך.

סמך לסיום עבודתך תועבר להנהלת החשבונות הנחיתה לעריכת גמר חשבוןך.

ב כ ה

העמק: -
מהנדס ראשי

תל אביב, דרך פתח תקוה 74
ת.ד. 2012

טלפון: 9-3891
עלוק עברי 077

מבקים: רשות נ. תל א.
מספר מיקור 67215